

Ontwikkelopgave ‘Meer perspectief voor jongvolwassenen’

Visie

In Utrecht willen we dat iedere jongvolwassene (16–23 jaar) zo zelfstandig mogelijk kan deelnemen aan de samenleving. Een stabiele woonomgeving, inkomen, school/werk, gezondheid en een veilige leefomgeving zijn hiervoor belangrijk. Jongvolwassenen die dat nodig hebben, krijgen samenhangende ondersteuning op maat, passend bij hun leefwereld. Het omgaan met problemen op alle leefgebieden en het voorkomen van een stapeling van problematiek is hierbij de insteek.

Leidende principes

1. We gaan uit van de mogelijkheden van een jongvolwassene en zijn/haar omgeving; we normaliseren zo veel mogelijk.
2. We sluiten aan bij het dagelijks leven van de jongvolwassene; het bieden van ondersteuning op maat is uitgangspunt.
3. We zoeken samen met de jongvolwassene (en zijn/haar omgeving) naar de meest passende oplossing en ondersteuning.
4. We houden het eenvoudig voor de jongvolwassene; Dichtbij, bereikbaar en begrijpelijk.
5. Bij het bieden van ondersteuning houden we het einddoel voor ogen; interventies zijn gericht op lange termijn effecten.

Ambities: de vraag is leidend, niet de leeftijd. En alle jongeren hebben een thuis.

We willen dat jongvolwassenen in een kwetsbare positie, ongeacht hun leeftijd, doorgaande en passende ondersteuning krijgen op weg naar zelfstandigheid. En of zij ambulante ondersteuning krijgen of verblijven in een pleeggezin, een andere gezinsvorm, een beschermd wonen vorm of de maatschappelijke opvang¹.

Dit betekent dat aanbieders Wmo, afhankelijk van de zorgvraag, ook ondersteuning bieden aan minderjarigen. En aanbieders jeugd kunnen verblijf en begeleiding uitvoeren voor 18-plussers. Op dit moment is nog onvoldoende duidelijk of, vanwege de mogelijke juridische en financiële consequenties, de ontwikkelopgave in volle omgang te realiseren is. In 2019 onderzoekt de gemeente welke juridische en financiële maatregelen en kaders helpend kunnen zijn om praktische belemmeringen weg te nemen en rechtszekerheid te waarborgen. Vanaf 2020 monitoren we samen met de aanbieders de uitwerking van onze ambitie in de praktijk.

We vinden dat jongeren zoveel mogelijk een normaal leven moeten kunnen leiden, passend bij hun leeftijd. Dit betekent dat de jongeren opgroeien in een gezinssituatie en hierna op kamers gaan of een helemaal eigen plek hebben. Wonen in een intramurale voorziening past hier niet bij. We verwachten

¹ We realiseren ons dat in bij deze ambitie ook de aansluiting jeugd-ggz en volwassenen-ggz verbeterd dient te worden.

dat aanbieders passende, waar nodig intensieve, begeleiding bieden zodat jongvolwassenen thuis kunnen blijven wonen. Als dit niet haalbaar is en het opgroeien in een gezin wel wenselijk, dan komen zij te wonen in een pleeggezin of een andere gezinsvorm. Op het moment dat wonen in een gezin niet (meer) past, dan is het streven dat jongvolwassenen op kamers of in een zelfstandige woonruimte wonen, al dan niet ondersteund door omwonenden. Wanneer een vorm van (deeltijd)verblijf toch tijdelijk de beste oplossing is, zorgen de aanbieders ervoor dat de ondersteuning in ieder geval gericht is op een toekomstperspectief waar zelfstandig wonen en leven de kern van uitmaakt.

Wat verwachten we van aanbieders Jeugd en Wmo?

Aanbieders dragen bij aan het waarmaken van de ambities. Dit vraagt van hen preventief werken, het betrekken en ondersteunen van het netwerk van de jongere, integraal werken en stevige verbindingen met de sociale basis en basiszorg. De zorg- en ondersteuningsvraag is leidend en vraagt inzet op maat.

Samen met de jongvolwassene, zijn belangrijke ander , anderen uit het netwerk , betrokkenen uit de sociale basis en basiszorg werken aanbieders uit de aanvullende zorg aan het toekomstperspectief. Het toekomstplan is hierbij een hulpmiddel. Een dergelijk plan sluit aan bij de motivatie en de leefwereld van de jongvolwassene en wordt rond de 16-de verjaardag opgesteld. Onderdeel hiervan is hoe goede overgangen gemaakt worden bij veranderingen in de leefsituatie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de overgang naar ander onderwijs, de voorbereiding op werk en de grotere financiële verantwoordelijkheid vanaf 18 jaar. De jongere is eigenaar van dit plan. De aanbieder ondersteunt waar nodig de jongvolwassene actief bij de uitvoering ervan zodat belangrijke randvoorwaarden voor stabiliteit bij overgangen tijdig georganiseerd zijn (zoals studiefinanciering, een bijstandsuitkering, zorgverzekering of bewindvoering).

Wanneer een overgang in ondersteuning aan de orde is, dan zorgt de aanbieder voor een warme overdracht door ruim voor de overgang samen op te trekken met de nieuwe hulpverlener. En pas daarmee te stoppen als de nieuwe hulpverlener een duurzame vertrouwensrelatie met de jongere heeft opgebouwd. De regie hierop ligt bij de jongere. Afhankelijk van de situatie waarin de jongere verkeert, kan die opbouw één tot drie maanden nemen.

Een soepele overgang kan mogelijk gemaakt worden door de jeugdhulp geleidelijk lichter te maken met een gelijk opgaande zwaardere inzet van Wmo-ondersteuning. Ook wanneer een jongvolwassene zelf geen zorg of ondersteuning meer wenst, spant de aanbieder zich in om zorg te bieden of een warme overgang naar de nieuwe situatie te realiseren.

Van aanbieders jeugd verwachten we daarnaast het volgende

- Wanneer blijkt dat er na de 18de verjaardag zorg of ondersteuning nodig is, is de aanbieder verantwoordelijk voor het bieden daarvan of het zorgen voor een tijdige en warme overdracht van de jongere naar passend aanbod binnen de Zorgverzekeringswet, de Wet Langdurige Zorg of Wmo.
- Voor hulp binnen de Jeugdwet of Wmo wordt door de aanbieder minimaal 6 maanden voor het bereiken van de leeftijd van 18 jaar contact gezocht met het buurtteam dat beziet welke ondersteuning nodig is.
- Wordt Wmo-ondersteuning nodig geacht voor een jongere onder de 18, dan wordt inzet hiervan geregeld met het buurtteam waarbij zij rekening moeten houden met de relevante (kwaliteits)eisen uit de Jeugdwet.